

5 SEM FYUGP CHMC5A

2025

(November)

CHEMISTRY

(Core)

Paper : CHMC5A

(Inorganic)

Full Marks : 45

Time : 2 hours

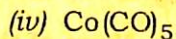
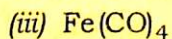
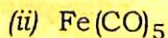
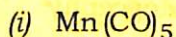
*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়াবোৰৰ পৰা শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 5 = 5$

Choose the correct answer from the following :

- (a) তলৰ কোনটো আণৱিক খণ্ড CH_3 ৰ সৈতে আইচ'ল'বেল ?

Which of the following fragments is isolobal with CH_3 ?

(2)

(b) উইলকিনছন অনুঘটকত Rhৰ জাৰণ সংখ্যা কি ?

What is the oxidation state of Rh in Wilkinson catalyst?

- (i) 1 (ii) 2
(iii) 3 (iv) 4

(c) $\text{Co}_4(\text{CO})_{12}$ ত ধাতু-ধাতু বান্ধনৰ সংখ্যাটো হ'ল

The number of metal-metal bonds in $\text{Co}_4(\text{CO})_{12}$ is

- (i) 4 (ii) 5
(iii) 6 (iv) 7

(d) মাইকা তলৰ কোনটোৰ টেট্ৰাহেড্ৰাৰ পাতা সদৃশ গঠন ?

Mica are the sheets of tetrahedra of

- (i) SiO_4^{4-} (ii) SiO_4
(iii) SiO_2 (iv) SiO

(e) Thin-layer chromatography (TLC) হৈছে

Thin-layer chromatography (TLC) is

- (i) পাৰ্টিচন ক্ৰ'মেট'গ্ৰাফি
partition chromatography
(ii) আয়নিক কণিকাৰ বৈদ্যুতিক গতি
electrical mobility of ionic species
(iii) শোষণ ক্ৰ'মেট'গ্ৰাফি
adsorption chromatography
(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

26P/127

(Continued)

(3)

2. তলৰ যি কোনো পাঁচটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া : $2 \times 5 = 10$

Answer any five of the following questions :

(a) সাধাৰণ নাইট্ৰেচন বিক্ৰিয়াত conc. HNO_3 আৰু H_2SO_4 ব্যৱহাৰ কৰি ফেৰ'চিনৰ পোনপটীয়া নাইট্ৰেচন সম্ভৱ নহয়, কিয় ? ব্যাখ্যা কৰা। 2

The direct nitration of ferrocene using conventional reagents like conc. HNO_3 and H_2SO_4 is not possible. Explain why.

(b) এটা আইচ'ল'বেল ফ্ৰেগমেন্ট বুলিলে কি বুজা ? দুটা উদাহৰণৰ সহায়ত এই ধাৰণাটো ব্যাখ্যা কৰা। $1+1=2$

What is an isolobal fragment? Explain the concept with two examples.

(c) টাৰ্মিনেল আৰু ব্ৰিজিং নাইট্ৰ'চিল লিগেণ্ডৰ গঠন আৰু বন্ধনৰ পাৰ্থক্য ব্যাখ্যা কৰা। 2

Explain the structural and bonding differences between terminal and bridging nitrosyl ligands.

(d) $\text{Fe}_3(\text{CO})_{12}$ ৰ গঠন অংকন আৰু বৰ্ণনা কৰা। $1+1=2$

Draw and describe the structure of $\text{Fe}_3(\text{CO})_{12}$.

26P/127

(Turn Over)

(4)

- (e) R_f মানৰ সংজ্ঞা দিয়া। $R_f = 0$ আৰু $R_f = 1$ ৰ বৈশিষ্ট্য কি? 1+1=2

Define R_f value. What is the significance of $R_f = 0$ and $R_f = 1$?

- (f) চক্ৰীয় $(\text{NpCl}_2)_3$ যৌগত বন্ধনৰ আইলেণ্ড মডেল ব্যাখ্যা কৰা। 2

Explain the island model of bonding in $(\text{NpCl}_2)_3$.

UNIT—I

3. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া :

Answer the following questions :

- (a) কোবাল্ট অনুঘটক ব্যৱহাৰ কৰি এল্কিনৰ হাইড্ৰ'ফৰ্মাইলেচন বাসায়নিক প্ৰক্ৰিয়াটো বৰ্ণনা কৰা। 3

Describe the mechanism of hydroformylation of alkenes using cobalt catalyst.

- (b) ফেৰ'চিন এৰোমেটিক যৌগৰ দৰে আচৰণ কৰে নে? ফেৰ'চিন ইলেক্ট্ৰ'ফিলিক এৰোমেটিক বিকলন প্ৰক্ৰিয়াটো আলোচনা কৰা। ইয়াৰ প্ৰতিক্ৰিয়াসমূহ বেনজিনৰ লগত তুলনা কৰা। 1+1+1=3

Does ferrocene behave like an aromatic compound? Discuss the electrophilic aromatic substitution reaction of ferrocene. How does the reactivity compared to that of benzene?

26P/127

(Continued)

(5)

- (c) জিগলাৰ-নাটা অনুঘটকৰ দ্বাৰা এল্কিনৰ পলিমাৰাইজেচনৰ ব্যৱস্থাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। অনুঘটকত ট্ৰাইএলকাইল এলুমিনিয়ামৰ ভূমিকা কি? 3+1=4

Discuss the mechanism of polymerization of alkene by Ziegler-Natta catalyst. What is the role of trialkyl aluminium in the catalysis?

UNIT—II

4. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : 3×3=9

Answer the following questions :

- (a) PSEPT (Polyhedral Skeletal Electron Pair Theory) ব্যৱহাৰ কৰি $\text{Rh}_6(\text{CO})_{16}$ আৰু $[\text{Fe}_4\text{C}(\text{CO})_{12}]^{2-}$ দ্বাৰা গঠিত ক্লাষ্টাৰৰ ধৰণ নিৰ্ধাৰণ কৰা। 3

Using PSEPT, classify the type of cluster formed by $\text{Rh}_6(\text{CO})_{16}$ and $[\text{Fe}_4\text{C}(\text{CO})_{12}]^{2-}$.

- (b) মেটেল ক্লাষ্টাৰ বুলিলে কি বুজা? উদাহৰণসহ মেটেল ক্লাষ্টাৰৰ শ্ৰেণী-বিভাজন ব্যাখ্যা কৰা। 1+2=3

What do you mean by metal clusters? Illustrate its classification with examples.

- (c) এটা মিশ্ৰিত কাৰ্ব'নিল-নাইট্ৰ'চিল যৌগ প্ৰস্তুত কৰাৰ বাবে এটা সংশ্লেষণ পথ দিয়া। সম্ভাৱ্য আৰম্ভণি পদাৰ্থ, প্ৰতিক্ৰিয়া পৰিস্থিতি আৰু চূড়ান্ত উপাদানৰ গঠনৰ ৰূপৰেখা দিয়া। 1+2=3

26P/127

(Turn Over)

(6)

Design a synthetic route to prepare a mixed carbonyl-nitrosyl complex. Outline possible starting materials, reaction conditions and the expected structure of the final product.

UNIT—III

5. তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : $3 \times 2 = 6$

Answer the following questions :

(a) বোৰাজিন কেনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা হয়? বোৰাজিনত থকা বান্ধনিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। $1+2=3$

How is borazine prepared? Discuss the nature of bonding in borazine.

(b) চমু টোকা লিখা : $1\frac{1}{2} \times 2 = 3$

Write short notes on :

(i) Silicones

(ii) Phosphazenes

UNIT—IV

6. তলৰ যি কোনো এটা প্রশ্নৰ উত্তৰ দিয়া : 5

Answer any one of the following questions :

(a) চমু টোকা লিখা : $2\frac{1}{2} \times 2 = 5$

Write short notes on :

(i) HPLC

(ii) Partition chromatography

(7)

(b) (i) মিশ্ৰণ এটাৰ উপাদানসমূহ পৃথকীকৰণ কাৰ্যপদ্ধতিৰ আধাৰত ক্ৰ'মেট'গ্ৰাফি কৌশলবোৰৰ শ্ৰেণী-বিভাজন কৰা। 3

Based on mechanism of separation, classify chromatographic techniques.

(ii) পেপাৰ ক্ৰ'মেট'গ্ৰাফিত ব্যৱহাৰ কৰা স্থিৰ আৰু গতি প্ৰাৱস্থাৰ নাম লিখা। 2

What are the mobile phase and stationary phase used in paper chromatography?

***